

Alla men thætta breff høra æller [see]^a · helsar iak niclis martinsson medh gudhe · Ok kennis jak medh thesso mino op[no brewe] mik ærligom manne herra bæna korp · kanunk ii scarum · syu tighio mark penninga · skyllughan wæra · vm jwll vm eth aar at bitala swa godha sum oxe foro thre mark · ko for tolff øra · smørløp fore halff mark [,] fira hulka penninga jak hanom mith gooz · ii gireem · ii skanungshæret · til pant sæter · medh allo thy ther til ligger · innan gaardz · ok vtan · ii wato ok thorro · qwærnum ok qwærnastadom · engo vndan takno · kan thæt swa wæra at theth fornæmpda gooz · innan then sama dagh · eigh aterløst wardher · tha skal han mik til giwa thrætighio goda mark · Ok gozith afhender jak mik ok minum arwom · hanom ok hans arwom til ewerdeliga egho · Ok giwer jak hærzhøfdhinganom fulla makt hanum thæt gooz ath fara epter thy wesgøzk lagh¹ til sighia · Jn quorum omnium testimonium secretum venerabilis in christo patris domini nicolai diuina prouidencia episcopi scarenensis · vna cum meo sigillo proprio et sigillo eiusdem ciuitatis presentibus sunt appensa · Scriptum scaris Anno domini M^occc^olxxsecundo · feria quinta post omnium sanctorum

I högra marginalen: Jtem super prediis in gerem^b hic tenor

^aSaknas ms. ^bHärefter ung. 10 otydliga skrivtecken ms.

¹Jfr Yngre Västgötalagen, Jordabalkens flock 14 (ed. C. J. Schlyter, 1827, s. 183), som föreskriver fastfarande av pantjord, och flock 1 (ibid. s. 179 f.) om köpejord. Fullmakten för häradshövdingen att fastfara godset kan dock bero på påverkan av praxis enligt Magnus Erikssons landslag, Jordabalkens flock 20 (ed. Schlyter, 1862, s. 108 f.); om tillämpandet av landslagen i Västergötland se Magnus Erikssons landslag, komm. övers. Å. Holmbäck—E. Wessén (1962) s. LVIII f.

X 190.

1372 november 17.

Sveg.

Gudbrand Anbjörnsson, präst i Härjedalen, kungör, att i hans närvaro Asbjörn Raudmarsson till Olof Petersson för 5 mark härjedalska sålt dels av "Staksängen" delen söder om älven (d. v. s. Ljusnan?), dels 3 laduängar vid "Salnu" (Solnan i Svegs socken?).

Orig. på perg., fuktskadat i övre högra hörnet (18,2×7,7 cm; 10 rader), Östersunds landsarkiv (från Överhogdals kyrkoarkiv).

Tryckt: Dipl. Norv. XVI: 1 (1901), s. 30 nr 33 (nedan citerat *DN*); E. Modin, Härjedalens ortnamn och bygdesägner (2. uppl., 1911), s. 293 (3. uppl., 1949, s. 314 f.); Jämtlands och Härjedalens Dipl. (1943), s. 118 nr 104 (nedan citerat *JHD*).

Svensk övers.: Modin a. a. (3. uppl.), s. 315; nynorsk övers.: E. Bull, Jemtland og Norge (1927) s. 138.

Fotografisk avbildning i Modin a. a. (2. uppl.), s. 290 (3. uppl., s. 311), samt i densammes arbete Hogdalssocknarnas kyrkliga minnen (1927), s. 57 (= Jämtlands fornminnesförenings tidskrift 7, 1919—1921, s. 169).

Förtecknat: R. Swedlund, Kyrkoarkiven i länsarkivet i Östersund (1939), s. 67.

Ollum monnum þæim seim þætta^a bref sea æder høyræ sænder gudbrander¹ anbiorner prester J heireiadal *Quediu guds* ok sina[,] kunnight gerande^a [a]t þer var ek nere J sweigh at^b þeir heldo hondom saman^c olafuer ³-pedher son⁻³ ok asbiorn rawdmarsson medh þui skilordhe at fyrnemfder asbiorn seldi olafuer staksænghi þellen sunnenælfui ok þrw lodduenghi⁴ vider salnw^d badhe sunnan ok nordhen firir fim merker herdelker frialt ok heimolt firir huarium manne fra sik ok sinum erfvinghum ok vndir han ok hans erfvingha^e[,] ok til sanynde her om setti ek mit insighli firir þætte^a bref er gort vaar J sweigh odensdaghen neste firir clemensmesso dagh Anno domini M^o c^oc^o lxx^o secundo.

Brevet saknar nu såväl den ur nederkanten skurna remsan som sigill.

^a Över bokstäverna ætt överflödigt abbreviaturstreck *ms.* ^b Möjligen felskrivning för ok *ms.* ^c Över raden *ms.*
^d Kan möjligen även läsas salinu eller salmu. ^e Ändrat från -hum *ms.*

Genom fuktskadan ha flera ord blivit svåra att läsa. Följande från ovan givna text avvikande läsningar i JHD och DN förtjäna anföras:

¹ gydhfaster JHD. ² gærande DN, gerandes JHD. ³⁻³ Pedherson DN, pæderon JHD. ⁴ lodduen-ghiar DN, loddnynghi JHD.

X 191. 1372 december 4.

Arvid Bengtsson kungör, att Öjar Ingemundsson på tinget med 12 fastar pantsatt sitt gods i Slåttra i Åseda socken för 20 mark svenska pgr till ärlig man Klaus Ruska, vilken ohindrad skall förfoga över godset och dess avkastning, till dess att skulden betalats.

Orig. på perg. (20,9 × 11,1 cm; 11 rader), Danmarks Rigsarkiv (C 6 Adkomstbreve: Sverige). — Brevet är troligen ett av de 44 brev rörande Klaus Ruska, som omnämns i Kallundborgske Registratur 1476 under rubriken "Suerige" (ed. ÆA I, 1854, s. 78).

Arvid Bengtsson (lejonansikte) är belagd som häradshövding i Uppvidinge 1379 19/6 (RPB 1434) och synes även i föreliggande fall ha fungerat som sådan.

Allom them thatta bref høra ælla sea helsa arwid bændicson medh varum herra[.] thæt skal allom mannum viterliit vara thæt jak var tha a thinke ok tolf mæn a fasto hioldo thær^a øiar ingemundason pansatte ærlikom manne clawose rusko alt thæt goz som han atte j slatrum j asydha sokon medh allo thi thær til liger badhe nær ok fiærren for tiughu mark swæn[sk]a^b pæninga j godhe beredh[ninge]^c medh swa skæl thæt thæn fornæmde claws skal thy goze styra ok radha · ok alla afskyldir opbera til than dagh hanum beret ær · ok ænghte afsla j hans howodh giæld[,] ok kan thæt swa vara at^d thæt goz for hanum clandas tha bant han sik til ok^e sina arwa at^f thæt sama clawose for allan hemol standa thæt han skal thæt fornæmda goz oskar-dhat¹ hawa ok ohindrat af allom mannum[.] Jn cuius rei testimonium sigillum meum presentibus est appensum[.] scriptum anno domini M^o ccc^o lxx^oii sabato post festum sancti andree

På baksidan: vm gots pantsæt claus ruske (med ungefär samtida hand).

På en ur brevet skuren remsa sigill av ofärgat vax, vars vapenbild och omskrift nu äro mycket otydliga (lejonansikte i sköld; jfr bättre bevarat ex. vidhängt brev 1381 18/11 = RPB 1646): [+ S' : Arvid]i : [Be]n[e]d[i]cti :

^a Härefter överstruket jø *ms.* ^b swænga *ms.* ^c beredhengin *ms.* Ordet beredhning, i Söderwalls Ordbok öfver svenska medeltids-språket belagt i betydelsen "betalning", avser Öberg i den konjicerade pluralformen vara = "betalningsmedel, världörar". ^d Härefter överstruket h *ms.* ^e Härefter (p. g. a. felaktigt pronomen) expungerat hans arwa *ms.* ^f Över raden *ms.*

¹ Jfr C. J. Schlyter, Ordbok till Samlingen af Sweriges Gamla Lagar (1877): skærpa (skærda, skarpa) = "minska, förringa"; ordet ej belagt i Söderwalls Ordbok.